

moj dom

22/10/2024 u 11:00

Program organiziraju
Petar Bagarić i
Orlanda Obad iz
Instituta za etnologiju i
folkloristiku.

**konferencijska dvorana
knjižnice filozofskog
fakulteta u zagrebu**

11:00
12:00

Pamtimo samo sretne dane: produkcija i recepcija društvenih sjećanja o devedesetima

Branimir Janković, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Anja Gvozdanović, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu

Helena Strugar, Gimnazija Lucijana Vranjanina Zagreb

Na panelu ćemo otvoriti prostor za dijalog o produkciji društvenog sjećanja o devedesetima u Hrvatskoj. Problem ćemo osvjetliti kroz tri izlaganja. Prvo, povjesničarsko ukazat će na neke aspekte akademskih polemika vezanih uz recentne konstrukcije društvenih sjećanja na to razdoblje. Drugo će izlaganje rasvijetliti metodološke izazove podučavanja o devedesetima i svakodnevicu reprodukcije znanja u okviru srednjoškolskog kurikuluma Povijesti. S pojedinim učincima provođenih politika društvenog sjećanja upoznat će nas treće, sociološko izlaganje temeljeno na podacima prikupljenima kroz istraživanja o stavovima i vrijednostima mladih.

Razmotrit ćemo i pitanje koji su kanali potencijalno djelotvorni u oblikovanju društvenog sjećanja kod mlađih generacija. Posebna pažnja bit će posvećena razmatranju granica akademskih sloboda u kontekstu kreiranja i podučavanja povijesnih narativa, kao i mogućnostima znanstvene zajednice da utječe na dominantne verzije društvenog sjećanja. Naposljetku, razgovarat ćemo o izazovima predavanja o tom razdoblju unutar školskog sustava, uključujući i pitanje kapaciteta obrazovnih institucija za podučavanje o kompleksnim i kontroverznim društvenim sjećanjima.

12:00
12:50

Bilježenje smrti: od ratnih devedesetih do balkanske rute

Nikola Mokrović, Documenta - Centar za suočavanje s prošlošću
Marijana Hameršak, Institut za etnologiju i folkloristiku

Panel će pružiti uvid u dva procesa bilježenja smrti. Prvi, pod nazivom „Ljudski gubici u Hrvatskoj 1991. – 1995.“ provodi Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću, koja je svoj metodološki pristup razvila u suradnji s Istraživačko dokumentacionim centrom iz Sarajeva i Fondom za humanitarno pravo iz Beograda. Od početka projekta istraživači analiziraju popise službenih tijela, monografije te sudsku i administrativnu dokumentaciju, dok se dodatna provjera i dopuna podataka provodi kroz terenska istraživanja. Drugi, recentniji proces bilježenja dospio je u fokus u sklopu znanstvenog projekta „Europski režim iregulariziranih migracija na periferiji EU: od etnografije do pojmovnika“ ERIM (HRZZ) i predstavlja pokušaj da se smrti migranata na prostoru Hrvatske popišu.

Tijekom panela bit će riječi o iskustvima suradnje s nizom instanci i institucijama, o pokušajima kartiranja popisa, kao i o mogućim manipulacijama brojevima. Otvorit ćemo raspravu o desenzitizaciji na smrt tijekom ratnih sukoba i danas, kada se izvještava o stradanju migranata na balkanskoj ruti, kao i o utjecaju normalizacije smrti na aktivističke i, općenitije, društveno angažirane i kritičke pristupe. Napokon, govorit će se i o tome kako na procese bilježenja smrti utječe vremenski i prostorni odmak uslijed kojeg svjedoci postaju nedostupni, njihova sjećanja nepouzdana ili pak odbijaju svjedočiti.

13:00
14:00

Naši domovi: duga putovanja, profesionalni pomagači i ranjiva sjećanja

Petar Bagarić, Institut za etnologiju i folkloristiku
Orlanda Obad, Institut za etnologiju i folkloristiku
film Davora Marinkovića „Endless Holiday“ (26')

Na panelu će biti predstavljen projekt „MOJ DOM. Refugees, migration and erased memories in the aftermath of Yugoslav wars“ koji je u sklopu programa Europske komisije „Građani, jednakost, prava i vrijednosti“ (CERV) provoden tijekom 2023. i 2024. godine.

Problematizirat ćemo krovnu temu projekta – nestajanje doma, pokušaje njegova rekonstruiranja te pamćenja vezana uz dom u kontekstu ratom izazvanih trauma, ali i u raznovrsnim, praktičnim aspektima svakodnevice organiziranja života „koji ide dalje“. Bit će predstavljeni i uvidi iz provedenih terenskih istraživanja s fokusom na intervjue provedene s pripadnicima civilnog društva u Splitu koji su se početkom devedesetih naglo prometnuli u profesionalne „stvaratelje domova“ za desetke tisuća ratnih migranata koji su iz raznih dijelova Hrvatske, ali i Bosne i Hercegovine, dospjeli u taj grad u potrazi za smještajem, ali i dostojanstvenim životom.

U drugom dijelu panela bit će prikazan film redatelja Davora Marinkovića „Long Journey“, koji je nastao na temelju istraživanja provedenih u sklopu projekta, a prati životnu priču nekadašnje izbjeglice iz Bosne i Hercegovine u Italiju od devedesetih do danas u talijanskom gradu Francavilla al Mare, Abruzzo.

Program je organiziran u sklopu projekta "MOJ DOM. Refugees, migration and erased memories in the aftermath of Yugoslav Wars" (Citizens, Equality, Rights and Values programme)

